

KÖZLEMÉNY

a Mongol Népköztársaság párt- és kormányküldöttségének magyarországi látogatásáról

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának és Minisztertanácsának, a meghívására 1974. június 25. — 29. között Jumdzságin Cedenbal elvtársnak, a Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottsága első titkárnak, a Mongol Népköztársaság Nagy Népi Huralja Elnöksége elnökének a vezetésével hivatalos, baráti látogatást tett a Magyar Népköztársaságban a Mongol Népköztársaság párt- és kormányküldöttsége.

A küldöttség látogatást tett fővárosi és vidéki ipari és mezőgazdasági üzemekben, tájékozódott a magyar népnél a szocializmus építésében elért eredményeiről, jelen volt az országgyűlés ülészakának megnyitó ülésén, és magyar–mongol barátsági nagygyűlésen vett részt. A küldöttséget a magyar dolgozók mindenütt testvéri szívéllyel fogadták.

A két párt és kormány képviselői eszmecsere folytattak a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Mongol Népi Forradalmi Párt, a Magyar Népköztársaság és a Mongol Népköztársaság barátságának erősítéséről, testvéri együttműködésének bővítéséről, valamint a nemzetközi helyzet, a kommunista és munkásmozgalom időszerű kérdéseiről.

A testvéri barátság és a kölcsönös egyetértés szellemében lezajlott tárgyalásokon teljes nézetazonosság nyilvánult meg valamennyi megvitatott kérdésben.

A felek tájékoztatták egymást az országukban folyó építőmunkáról. Aláhúzták — folytatódik a továbbiakban a közlemény —, hogy szüntelenül fejlődik a gazdasági és műszaki-tudományos együttműködés, növekszik az árucseré-forgalom a két ország között. Egyeztettek a közép- és hosszútávú nép-

gazdasági terveket. Eredményesnek minősítették a magyar–mongol gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság eddigi tevékenységét.

A mongol párt- és kormányküldöttség látogatása alkalmával a két ország képviselői, kifejezve, országaik sokoldalú együttműködésének fejlesztésére irányuló kölcsönös törekvésüket, megállapodást írtak alá a gazdasági és műszaki-tudományos együttműködésről. Aláírták a kulturális és konzuli egyezményt is.

A felek ismételték kifejezték készségüket, hogy tovább szélesítsék a két párt, az állami szervek és a társadalmi szervezetek közvetlen együttműködését.

A felek nagy fontosságot tulajdonítanak a nemzetközi feszültség enyhülésének, amelyben meghatározó szerepet tölt be a Szovjetunió és a többi szocialista ország összhangja, következetes békepolitikája.

A két ország párt- és állami szervei következetesen dolgoznak a béke és a biztonság megszilárdításán. Ezzel összefüggésben elsőrendű feladatuknak tekintik a szocialista közösség országai egységének erősítését.

A Magyar Népköztársaság és a Mongol Népköztársaság teljes mértékben támogatja a Szovjetunió és a fegyverkezési verseny megszüntetése, a leszerelési világkonferencia összehívása és a Biztonsági Tanács állandó tagjai katonai kiadásai csökkentése érdekében kifejtett erőfeszítéseit.

Nagyrá értékeli a Szovjetunió és a szovjet–amerikai kapcsolatok javítására irányuló kezdeményezéseit, és üdvözlők az elért eredményeket.

A nemzetközi enyhülés folyamatában különleges szerepe van az európai kontinensnek. A tárgyaló felek üdvözlözték az európai biz-

tonsági és együttműködési értekezlet első szakaszának eredményeit, és a második szakaszban történt előrehaladást.

A tárgyaló felek megkülönböztetett jelentőséget tulajdonítanak az ázsiai kollektív biztonsági rendszer megteremtésére irányuló kezdeményezéseknek. Megállapították, hogy az ázsiai biztonsági rendszer létrehozása egyre fontosabbá válik, s teljes mértékben megfelel a legnépesebb kontinens minden állama és népe érdekeinek.

Kifejezték meggyőződésüket — egyebek között —, hogy mindinkább érlelődnek a feltételei az európai kommunista és munkáspártok képviselői újbóli találkozásának. Egyre inkább időszerűvé válik a kommunista és munkáspártok világértékeztetésének előkészítése is.

A két párt ismételték kifejezte eltökéltségét, hogy közös harcot vív a jobb- és baloldali opportunizmus, a revizionizmus és a dogmatizmus, a nacionalizmus, a szovjetellenesség és az antikommunizmus minden formája ellen.

Határozottan elítélik a kínai vezetőknek a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egysége ellen irányuló aknamunkáját, szovjetellenességét, nagyhatalmi sovínizmusát, a szocialista országok nemzetközi pozícióit aláásó mesterkedéseit. Elvi harcot folytatnak a maoista nézetek ellen. A kínai vezetés az imperializmus és a reakció kezére játszik, gyengíti az antiimperialista harc frontját, súlyos károkat okoz a nemzetközi kommunista és munkásmozgalomnak, s ezzel együtt magának a kínai népnek is.

A mongol párt- és kormányküldöttség, a Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottsága, a Mongol Népköztársaság Nagy Népi Huralja elnöksége és Minisztertanácsa nevében magyar párt- és kormányküldöttséget hívott meg hivatalos, baráti látogatásra a Mongol Népköztársaságba. A meghívását a magyar fél köszönettel elfogadta. A látogatás időpontját később határozzák meg.

Nagygyűlés Lisszabonban

● Lisszabon (MTI)

„Az egység a győzelem útja” — ezzel a jelszóval hirdette meg a Portugál Kommunista Párt péntek este a Caetano-rezsim bukása óta szervezett második nagygyűlését. A zuhógó eső ellenére mintegy húszezer lisszaboni tett eleget a felhívásnak, és töltötte meg a sportstadiont.

Éjfél körül Alvaro Cunhal, a Portugál Kommunista Párt főtitkára zárszavával fejezdött be a tömeggyűlést. Cunhal beszédében hangsúlyozta, hogy a kommunista párt minden erejét a demokratikus erők, a néptömegek és a hadsereg mozgalmak egységének szolgálatába állítja.

Alvaro Cunhal a gyarmati kérdéssel kapcsolatban felszólított arra, hogy haladéktalanul fel kell újítani a tárgyalásokat a nemzeti felszabadító mozgalmak képviselőivel, és igazságosan kell rendezni a gyarmati kérdést.

A nagygyűlés résztvevői egyperces némasággal áldoztak a chilei fasiszták által meggyilkolt hazafiak emlékének.

Fordulat, rendszeresség, továbbhaladás

Ha valakinek módjában lenne végigolvasni és végighallgatni azt a cikközont és kommentártomeget, amelyet a múlt hét — és hozzáteszem, a hónap, az esztendő — kétségkívül legfontosabb nemzetközi eseményéről a most Moszkvából tudósító több száz újságíró, televíziós, rádiós és filmes a szovjet–amerikai csúcstalálkozóról ír és mond, három szóval találkozna a leggyakrabban. A három szó: fordulat, rendszeresség, továbbhaladás.

Az a két pohárköszöntő, amely az amerikai elnök érkezésének napján, a díszvacsorán mondott vendéglátó és vendég, valóban már meghatározta a csúcstalálkozó alaphangját. Leonid Brezsnyev kijelentette, hogy a szovjet–amerikai kapcsolatokban két éve történt az alapvető fordulat. S aztán hosszasan sorolta azokat a területeket, ahol a kapcsolatok bővülése szemmel látható, a miniszterek látogatásaitól a művészek fellépéséig. Az amerikai elnök pohárköszöntőjének figyelemreméltó megállapítása volt, hogy az utóbbi két év alatt a két ország között több megállapodást tárgyalnak meg és írtak alá, mint előzőleg a kapcsolatok egész eddigi történetében.

A csúcspárbeszéd még csak félidejénél tart, de szemfüles riporterek már a percek százeit adogatják össze: óráról órára pontosan tudósítani akarják a világot, pontosan mennyi időt tárgyalt a szovjet párt főtitkára az Egyesült Államok elnökével, csak tolmács jelenlétében, tanácsadók és miniszterek társaságában, vacsoránál, vagy szerződés aláírás alkalmakor. Ebből a csak első pillanatra szokatlannak tűnő perc-számoltartásból azonnal megérti a figyelő olvasó vagy hallgató, mennyire a világ legfontosabb tanácskozásának tekintik párizsi vagy ottawai, varsói vagy ankarai, nyugatnémet vagy japán rádió, újság és kommentátora a szovjet–amerikai csúcstalálkozót. Az értékelő megjegyzések bevezetője a leggyakrabban utal arra, hogy két év alatt három találkozás — ez már a rendszerességet mutatja, s aligha van ennél a rendszerességnél szilárdabb alapja — eredmények, hogy a két nagyhatalom vezetői tovább tudnak haladni az országai közötti háború lehetősége csökkentése, majd teljes kiküszöbölése felé.

Szinte jelképesnek tekinthető, hogy már a három elsőként aláírt megállapodás is valóban százezerrel közvetlenül érintő, nagyon is hétköznapi témában történt.

Egyezmény született egy orvostudományi kutatómunka közös elvégzéséről — szovjet és amerikai tudósok együtt dolgozzák majd ki egy új mesterséges szív előállításának módját, mesterséges vérkeringési rendszer — biztosításának veszélytelen módszerét, hogy csökkenthető legyen az általános halálozási arányszám. A második szovjet–amerikai megállapodás tárgya: lakásépítkezés és különleges területeken való építkezés. Várostervezéstől — építőanyag-kutatásig és földrendésvesztéses területek számára készített speciális tervektől, új városok építésében való együttműködésig terjed annak a bizottságnak az együttműködési köre, amelyet a két ország legjobb szakembereiből most hoznak majd létre. A harmadik egyezmény olyan kérdést érint, amely néhány hónapja a világpolitikai-világ gazdasági kérdések legfontosabbikává lépett elő: az energiaforrások kiaknázásának meggyorsításában az energiafelhasználás hatékonyságának emelésében és az energiakonzerválás hatékony megoldásában ír elő a megállapodás tevékeny szovjet–amerikai együttműködést.

Ha a szigorúan tudományos és hivatalos megfogalmazások helyett kevésbé protokolláris mondatokat keresünk, azt kell mondani, hogy San Franciscó-i meglenigrádi tudósok most majd együtt is dolgoznak azon, hogy az ember tovább éljen, jobb lakásban lakjon és kevésbé nehezen jusson olajhoz, gázhoz, szénhez, és úgy tudjon áramot termelni, vagy motort járatni, hogy mind kevésbé szennyezze a levegőt, az emberi környezetet.

Ha már az emberi környezet és általában a világpolitikai közérzet kérdéséhez érkeztünk el, le kell szögezni, hogy a Moszkvából a hét végén világgá röppenő jelentések mint a hatékony, intenzív tárgyalási szakasz kezdetét értékelik, hogy a két fél már pénteken délután rátért egyes fegyverkezéskorlátozási problémák megvitatására, és megkezdtek a nukleáris kísérletek további korlátozásának megtárgyalását is.

Az első néhány óra (szombat estig, egyes számítások szerint, legalább háromszázötven Brezsnyev–Nixon-tárgyalási perc) már megfelelő és visszautasító választ adott azoknak az amerikai — és részben nyugat-európai megpekingi — köröknek, amelyek egykeznek megátolnák a nemzetközi enyhülés alapját jelentő csúcstalálkozót, sikerét, munkáját.

Gárdos Miklós

Fellázadt az etióp hadsereg

● Addisz Abeba (AFP, AP, Reuters)

Etiópiában — szombaton reggel valamennyi hírgyűléstől számolt be —, a hadsereg fellázadt egységei, élükön a negyedik hadosztály alakulataival, kezükbe vették az ország irányítását. Délelőtti órákban egyre több hírgyűléstől megcáfolta korábbi jelentéseit, s azt állította, hogy szó sincs semmiféle katonai hatalomátvételtől.

Az AFP, a Reuter és az AP szerint az etióp fővárosban szombaton estig nem tisztázódott a helyzet, de a jelek szerint a kormány egyelőre a helyén maradt és tárgyalni próbál az elégedetlen hadsereggel. A kabinét délelőtti ülést tartott Makonnen miniszterelnök elnökletével és négytagú miniszteri bizottságot nevezett ki, hogy tárgyaljon a hadsereg vezetőivel a katonák követeléseiről.

Addisz Abebában nyugodt a helyzet, de a katonák továbbra is ellenőrzésük alatt tartják a főváros minden fontos pontját, beleértve a repülőtérrel is. Etióp állampolgárok nem hagyhatják el az országot. A repülőtérre vették „védőőrzetbe” Menasszié Haile külügyminisztert, aki amerikai születésű feleségét kísérte ki.

Az ENA etióp hírgyűléstől délutáni helyzetjelentésében azt állította, hogy „nincs folyamatban államcsíny”, és a kormány rövidesen nyilatkozatot tesz közre. A hadsereg ezzel szemben továbbra is sugározza felhívásait az elfoglalt rádióállomások adóin a lakosságnak, és arra szólítja fel az embereket, hogy csak ne adják engedelmüket. Addisz Abebában akkreditált diplomaták és megfigyelők továbbra sem zárják ki, hogy katonai hatalomátvétel kezdődött, de a hatalom kérdése még nem dönt el.

NDK—NSZK megállapodások

● Berlin (MTI)

Szombaton délelőtti Berlinben több megállapodást írt alá az NDK és az NSZK képviselője. Az aláírt megállapodások között szerepel mindenképp egy jegyzék könyv az NDK területi vi-

zei, valamint az NSZK parti tengere között húzódó határ mentéről és egy megállapodás, amely nyugatnémet halászok számára lehetővé teszi a halászatot az NDK területi vizein, a Lübecki-öbölben.

Nem kerülhet sor a 33-ak perére

Dr. Antalfi György nyilatkozata a chilei junta büneit vizsgáló nemzetközi bizottság üléséről

● Budapest (MTI)

Szombaton hazaérkezett Koppenhágából dr. Antalfi György szegedi egyetemi tanár, a Magyar Jogász Szövetség elnöke, aki az Országos Békatanács képviselőként részt vett a chilei junta büneit vizsgáló nemzetközi bizottság tanácskozásán. Megérkezése után nyilatkozott a Magyar Távirati Iroda munkatársának:

— A bizottság márciusban Helsinkiben kezdte meg munkáját, most, június 26-án és 27-én második, rendkívüli ülést tartotta. A tanácskozást eredetileg szeptemberben, a fasiszta puccs évfordulóján akartuk megrendezni, korábbi összehi-

vását a Chiléből érkező hírek sürgették, mindenekelőtt az, hogy előkészületben van a „33-ak pere”, amelyben Luis Corvalán, a Chilei Kommunista Párt főtitkárát, Clodomiro Almeyda volt külügyminisztert, valamint a Népi Egységhez tartozó különböző pártok több vezetőjét, s az Allende-kormány 16 egykori miniszterét akarják a vádlottak padjára ültetni, katonai törvényszék elé állítani.

— Ülésünk ezzel kapcsolatban azt az álláspontot képviselte, hogy a jövőben kénytelenek leszünk ellenperjelleg tárgyalásokat folytatni, vagyis megcáfolni azokat a vádpontokat — „hazaárulás”, „polgárháborúra va-

ló bujtogatás” —, amelyekben a katonai ügyész akarja elmarasztalni a chilei nép legjobb fiait.

— A tanácskozáson nagyon sok ismert, jeles személyiség vett részt a bizottság munkája igen eredményes volt. Ismételtén bebizonyosodott, hogy a bizottságnak fontos szerepe van a chilei szolidaritási mozgalomban. Tevékenységének kiszélesedését bizonyítja, hogy a tanácskozásra új résztvevők is érkeztek az Egyesült Államokból, Kanadából, Argentínából, Ausztráliából. George Lebel kanadai professzor egyenesen Chiléből, Santiagóból érkezett a bizottság ülésére. Lebel professzor például elmondotta, hogy értesülése szerint tavaly októberben a letartóztatottak száma 34 ezer volt, s még most júniusban is 7 ezerre becsülik a törvénytelenül fogva tartottak számát. Feketelisták tettek száma százezerre becsülhető, közöttük van 2000 tanár, 150 színész, igen sok köztisztviselő, újságíró.

— A bizottság levélben hívta fel Waldheim ENSZ-főtitkár, hogy a tanúkihallgatási jegyzőkönyvet továbbítsa az ENSZ emberi jogok bizottságához, s kérte, hogy küldjön megfigyelőt Chilébe. A bizottság felhívással fordult az ENSZ-en kívül a világ valamennyi kormányához, hogy követeljük a chilei politikai foglyok azonnali szabadon bocsátását — zárta nyilatkozatát dr. Antalfi György.

Libanoni—szíriai konzultáció

● Damaszkusz (MENA)

Asszad szíriai köztársasági elnök szombaton délután fogadta a Damaszkuszban tartózkodó Takieddin Szolh libanoni miniszterelnököt.

Délután a szíriai miniszterelnök fogadta a libanoni kormányfőt. A találkozón Takieddin Szolh hangsúlyozta, hogy Libanon mostani nehézhelyzetében nagyon hasznos a libanoni—szíriai konzultáció, elsősorban az ismétlődő izraeli agresszió fejleményekről.

visszaverése miatt. A libanoni nép eltökélte szándéka, hogy visszaver minden agressziót, főként miután támogatást kapott arab testvéreitől, közöttük Szíriától — mondotta. Abdel Halim Khaddam szíriai külügyminiszter szombaton villám látogatásra Ammanba utazott, hogy Huszajn királytól a libanoni királynak átadja Asszad elnök üzenetét a legújabb közel-keleti fejleményekről.